

2015-09-15

Per Dalekant
per.dalekant@teknikforetagen.se
08-782 08 74

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande

En ny säkerhetsskyddslag (SOU 2015:25)

Sammanfattning

Teknikföretagen och SOFF anser att utredningen inte går tillräckligt långt när det gäller att utländska säkerhetsintressen ska kunna ligga till grund för bedömning av behov av säkerhetsskyddsåtgärder i Sverige. Det innebär att utrymmet för att genomföra säkerhetsprövning av anställda i våra medlemsföretag alltså blir för begränsat.

Vi tillstyrker förslaget att inrätta en Industrisäkerhetsmyndighet som kan utfärda säkerhetsintyg. Däremot anser vi att utredningens förslag om i vilka situationer Industrisäkerhetsmyndigheten kan utfärda säkerhetsintyg är alltför snävt.

Utöver de situationer som utredningen anger, anser vi att säkerhetsintyg ska kunna utfärdas även för personal hos leverantörer som för sin produktutveckling och tillverkning och sitt tillhandahållande av tjänster är beroende av tillgång till utländsk försvarsteknik eller information och uppgifter som i andra länder omfattas av säkerhetsskydd. Om det inte är möjligt riskerar det att omöjliggöra en stor del av den verksamhet som bedrivs hos Teknikföretagens och SOFFs medlemmar. Det ska således inte krävas att det finns ett självständigt svenskt nationellt säkerhetsintresse för att det ska vara möjligt att utfärda säkerhetsintyg utan det ska även kunna göras med hänsyn till andra länders nationella intressen.

Om det i den rättsliga regleringen av säkerhetsskydd anges att även utländska försvarsintressen ska kunna tillgodoses av svenskt säkerhetsskydd kommer det att bli möjligt för svenska företag att göra nödvändiga undersökningar av sina anställda för att förse den nationella Industrisäkerhetsmyndigheten med erforderliga underlag för att säkerhetsintyg ska kunna utfärdas. Det skulle vara ett sätt att lösa de problem som idag kan uppkomma bl.a. när det gäller anställdas etniska bakgrund och behandling av dessa uppgifter.

Utgångspunkten är att dessa säkerhetsintyg ska kunna godtas av amerikanska myndigheter vid beviljande och upprätthållande av exportlicenser.

Detta skulle innebära ett mycket bättre utnyttjande av personal hos försvars- och säkerhetsföretag som är verksamma i Sverige genom att alla anställda oavsett nationalitet skulle få ha tillgång till säkerhetsskyddad information hos

arbetsgivaren upp till den skyddsgrad som gäller för informationen, förutsatt att en säkerhetsprövning av den anställda leder till att säkerhetsintyg utfärdas.

Bakgrund

Teknikföretagen företräder ca 3 700 medlemsföretag. Flera av våra medlemsföretag är verksamma inom säkerhets- och försvarsområdet med utveckling och tillverkning av tekniskt avancerade produkter för såväl civila som militära ändamål. Flera av dessa företag företräds dessutom av branschorganisationen Säkerhets & Försvarsföretagen (SOFF) som har ca 70 medlemsföretag.

Att det i Sverige finns företag som är verksamma inom säkerhets- och försvarsområdet är önskvärt av flera skäl. Genom tillgång till inhemskt utvecklade och tillverkade försvarsprodukter kan Sverige, inom vissa delområden, undvika att utveckla osunda beroendeförhållanden till andra länder. Vidare kan en stark och innovativ säkerhets- och försvarsindustriell bas bidra till bättre förutsättningar för svenskt deltagande i internationellt materielsamarbete och ytterst till att Försvarsmakten får tillgång till mer avancerad försvarsteknik.

Från ett bredare samhällsekonomiskt perspektiv är säkerhets- och försvarsföretag viktiga eftersom de genom intensiv forskning och produktutveckling bidrar till att upprätthålla svensk industri som en kunskapsintensiv bransch med förmåga att hävda sig i den internationella konkurrensen.

Säkerhets- och försvarsföretag i Sverige är emellertid i allt högre omfattning i behov av internationellt samarbete för att utveckla de avancerade plattformar, system och produkter som efterfrågas på försvarsmarknaden. Det innebär att företagen även måste kunna få tillgång till försvarsteknik som utvecklats i andra länder.

Sverige har ett mycket omfattande försvarstekniskt samarbete med USA och flera europeiska länder. USA är den ledande tillverkaren av försvarsprodukter och står för en mycket stor del av den utveckling som bedrivs avseende säkerhets- och försvarsprodukter. Många av de plattformar, system och produkter som tillverkas i Sverige innehåller därför amerikanska delkomponenter. Sverige är därför starkt beroende av tillgång till amerikansk högteknologi. Det skulle till exempel vara omöjligt att producera och exportera JAS Gripen utan godkännande från USA, då bland annat flygplanets motor är från USA. I själva verket utgörs JAS Gripen till ca 50 procent av amerikansk försvarsteknik.

Det finns även ett betydande intresse från amerikansk sida för mycket av den spetsteknik som kännetecknar svensk försvarsindustri, som till exempel radarsystem, undervattensteknik och telekrigföring.

Av säkerhetspolitiska skäl finns det i USA sedan länge omfattande restriktioner avseende vilken försvarsteknik som får exporteras till andra länder samt även hur den försvarstekniken får vidareexporteras. Detta gäller även teknik som kan ha så kallade dubbla användningsområden.

Bland annat innebär dessa exportrestriktioner att personer med vissa nationaliteter inte får ges tillgång till amerikansk försvarsteknik.

I Sveriges bor många med ursprung i ett annat land, antingen födda utomlands eller med en annan stark anknytning till ett annat land. Flera av de länderna omfattas av amerikanska exportrestriktioner innebärande att USA inte tillåter att personer med nationstillhörighet till ett sådant land ges tillgång till amerikansk försvarsteknik.

För företag i Sverige med anställda som har dessa nationaliteter innebär de amerikanska exportrestriktionerna en begränsning av vilken företagsintern information de anställda kan få tillgång till.

Det amerikanska regelverket (ITAR / EAR) medger dock olika metoder för att personer med nationstillhörighet till ett land som omfattas av restriktioner ändå ska kunna ges tillgång till amerikansk säkerhetsteknik.

Idag kan det för svenska företag hanteras genom att företaget efter en så kallad *screening* intygar att personer med bakgrund i ett land som omfattas av restriktioner trots det inte utgör någon säkerhetsrisk.

Företaget måste då ställa närgångna frågor till sina anställda som kan uppfattas som integritetskränkande. Uppgifterna måste dessutom behandlas och registreras. Detta väcker frågor om diskriminering och skydd av personuppgifter, vilket upplevs som problematiskt. Särskilt då frågorna avser att hantera skyddsintressen som inte är angivna i den svenska säkerhetsskyddslagen.

Om det svenska företaget skulle göra en felaktig bedömning finns det risk att företaget går miste om sin exportlicens. Det finns dessutom risk för rättsliga återverkningar i USA. Skälet är att USA hävdar att deras regelverk har extraterritoriell giltighet. Därför är svenska företag mycket försiktiga med att använda denna metod.

Den andra metoden som anges i ITAR är att en nationell myndighet gör en säkerhetsklarering (eller säkerhetsprövning). Det är då den nationella myndigheten som beslutar om i vilken mån den anställde utgör någon säkerhetsrisk eller inte.

Vår bedömning är den metoden skulle leda till att betydligt bättre utnyttjande av den kompetens som finns tillgänglig i Sverige oavsett nationstillhörighet. Tyvärr är det inte möjligt idag då den svenska säkerhetsskyddslagen endast tar hänsyn till svenska försvarsintressen och det finns inte heller någon nationell myndighet som utfärdar den typ av säkerhetsklarering eller säkerhetsintyg. Vi ser inte heller att utredningsförslaget skulle göra det möjligt att tillämpa denna metod.

Teknikföretagen och SOFF är angelägna om att åstadkomma en förändring i det existerande regelverket för att underlätta och möjliggöra för svenska försvars- och säkerhetsföretag att arbeta med produkter som omfattas av amerikanska exportrestriktioner oavsett vilken nationstillhörighet företagens anställda har, förutsatt att en individuell säkerhetsprövning inte visar på någon risk för spridning av säkerhetsskyddad information till länder som av USA klassas som säkerhetsrisker.

USAs exportrestriktioner

Som vi nämnt har USA ett mycket omfattande exportkontrollsystem som även reglerar export till tredje land. Det innebär att export av svenska produkter som innehåller teknik eller produkter från USA kräver USAs godkännande innan export till tredje land kan ske. Ett sådant godkännande sker genom avtal om exportlicenser.

En del av detta system hanteras av US Department of State och avser bland annat det så kallade ITAR-regelverket (International Traffic in Arms Regulations). Dessa regler tar främst sikte på amerikansk utrikespolitik och intern säkerhet i USA (US national security). Produkterna som omfattas anges i US Munitions List (USML).

Ytterligare en del av exportkontrollsystemet hanteras av US Department of Commerce och avser bland annat EAR-regelverket (Export Administration Regulations). Dessa regler har även till mål att tillgodose USAs ekonomiska intressen. Produkterna som omfattas anges i CCL (Commerce Control List).

De amerikanska exportkontrollreglerna är extraterritoriella vilket innebär att USA anser att de är tillämpliga även utanför amerikanskt territorium.

I det så kallade ITAR-regelverket finns bestämmelser som reglerar i vilken mån personer med dubbla nationaliteter eller tredjelandsmedborgare (dual nationals / third country nationals) ska få tillgång till produkter som finns på US State Departments US Munitions List.

Dubbla nationaliteter / tredjelandsnationalitet

Med Dual National avses "individuals who holds nationality from the country of their employer who is a foreign licensee (or sublicensee) to the agreement, and also holds nationality from one or more additional countries". Här ryms många varianter.

Med Third Country National avses "an individual who holds nationality from a country other than the country of their employer who is a foreign licensee (or sublicensee) to the agreement" (dvs. avtal om exportlicens).

USA bedömer frågan om nationalitet utifrån var personen är född men även utifrån var personen senare befunnit sig. Med USAs synsätt går nationalitetstillhörigheten inte att frigöra sig från.

Problemet med begreppet nationalitet istället för medborgarskap är att medborgarskap i enbart Sverige inte är tillräckligt för att bedöma om en person kan ges tillgång till amerikansk försvarsteknik. Utrikesfödda som blivit svenska medborgare kan ändå hamna i konflikt med reglerna om exportlicenser, om individens ursprungsland är ett land som av USA bedöms vara riskabelt ur säkerhetssynpunkt.

Vilka stater omfattas av restriktioner

Regelverket omfattar i § 126.1 en förteckning över stater till vilka USA förbjuder eller begränsar import, export och försäljning av produkter som omfattas av US Munitions List. Detta gäller Vitryssland, Kuba, Eritrea, Iran, Nordkorea, Syrien och Venezuela. Därutöver gäller det stater mot vilka USA upprätthåller ett vapenembargo, som Burma, Kina och Sudan. Det kan även avse andra länder om exporten till dessa länder skulle vara säkerhetspolitiskt destabiliserande eller oförenlig med USAs försvars- och säkerhetspolitiska mål.

Om FNs säkerhetsråd beslutar om förbud mot export och försäljning så omfattas även de aktuella staterna av förbud enligt detta regelverk. Därigenom omfattas även Elfenbenskusten, Demokratiska Republiken Kongo, Libanon, Liberia, Libyen och Somalia.

Begränsningar enligt § 126.1 gäller även följande länder: Irak, Afghanistan, Haiti, Vietnam, Sri Lanka, Fiji, Cypern, Zimbabwe och Centralafrikanska Republiken.

Undantag beträffande dubbla nationaliteter / tredjelands nationaliteter

När det gäller överföring av amerikansk försvars- och säkerhetsteknik inom företag och organisationer eller mellan nationella myndigheter till anställda som har dubbla nationaliteter (dual national) eller har nationalitet från tredjeland (third country national) gäller emellertid vissa undantag från § 126.1. De framgår av § 126.18.

I korthet innebär det att under vissa förutsättningar är det möjligt för *dual nationals/third country nationals* att ta del av amerikanskkontrollerad teknologi under ett redan befintligt exportlicensavtal.

Den centrala problematiken är därför i vilken mån det är möjligt att inom ett icke-amerikanskt företag att överföra teknik som omfattas av USAs exportrestriktioner till dual nationals / third country nationals som har en nationalitetstillhörighet som omfattas av dessa restriktioner.

Regleringen i ITAR 124.18 b ger följande alternativ.

Slutanvändaren eller mottagaren kan uppfylla kraven genom att före överföringen av försvarsprodukter kräva:

1. En säkerhetsklarering av sina anställda som är godkänd av en nationell myndighet (the host nation government), eller
2. Slutanvändaren eller mottagaren tillämpar en process för att undersöka (*screen*) sina anställda och utfärda ett avtal om icke-spridning (Non Disclosure Agreement) som tillhandahåller en försäkran om att den anställda inte kommer att överföra några försvarsprodukter till personer

eller juridiska enheter (entities) såvida inte särskilt tillstånd utfärdats av mottagaren eller slutanvändaren.

Enligt punkten 1 läggs ansvaret för säkerhetsprövningen hos den svenska myndighet som ansvarar för att säkerhetsbedömningen uppfyller kraven.

Under ett sådant system gör den utländska licensinnehavaren (dvs. det svenska företaget) en prövning utifrån om den anställda har omfattande kontakt med ursprungslandet vilket medför risk för att försvarsinformation kan föras vidare. Att det finns ett annat ursprungsland är således inte i sig en avgörande faktor.

Ett sådant förfarande förutsätter en överenskommelse mellan Sverige och USA. I dagsläget känner vi till att USA ingått sådana överenskommelser Storbritannien, Frankrike och Kanada.

På motsvarande sätt som i dessa länder skulle då en svensk myndighet ansvara för att det enskilda företags säkerhetsprövning av dess anställda är korrekt, vilket bl.a. kräver en förändring i den svenska säkerhetsskyddslagen så att även hänsyn kan tas till utländska försvarsintressen. Det förutsätter vidare att en myndighet utpekas eller bildas som får den uppgiften. Det skulle kunna vara den av utredningen föreslagna Industriskyddsmyndigheten.

I avsaknad av en möjlighet att vid en säkerhetsprövning ta hänsyn till utländska försvarsintressen och en sådan nationell myndighet som godkänner företagets säkerhetsprövning blir våra medlemsföretag hänvisade till att använda sig av metoden enligt punkten 2.

Det är en metod som medför betydande rättsliga risker för de företag i Sverige som använder sig av den metoden. Genom att det förfarandet sker under straffansvar i USA är det en situation som företag i Sverige försöker undvika att försätta sig i. Om företaget skulle göra en felaktig bedömning riskerar företaget mycket höga böter och dess anställda att ställas inför rätta i USA. Vidare riskerar bolaget att förlora sin exportlicens. Skälet är som nämnts att USA hävdar att deras regelverk är extraterritoriellt tillämpligt.

Våra medlemsföretag skulle därför föredra att det skapas möjlighet att använda sig av den metod som anges i punkten 1. Som framgått är det inte möjligt, då den svenska säkerhetsskyddslagen endast tar hänsyn till svenska försvarsintressen. Vi konstaterar dessutom att utredningen inte heller föreslår en tillräcklig utvidgning av vilka intressen som kan skyddas för att göra det möjligt för företag i Sverige att använda sig av metoden som anges i punkten 1 ovan.

Andra länders försvarsintressen

I direktiven till utredningen konstateras att den gällande Säkerhetsskyddslagens koppling till rikets säkerhet innebär att säkerhetsskyddsåtgärder i Sverige endast i begränsad omfattning kan vidtas för att tillgodose skyddsintressen med anknytning till andra länder eller mellanfolkliga organisationer i fall där det saknas en koppling till svenska säkerhetsintressen.

Utredaren fick därför i uppdrag att analysera vilka verksamheter som är av betydelse för rikets säkerhet och därför är i behov av säkerhetsskydd men även att ta ställning till vilka säkerhetsskyddsintressen med anknytning till andra länder som bör kunna bli föremål för säkerhetsskyddsåtgärder i Sverige.

Vår uppfattning är att utredningen inte i tillräcklig omfattning tagit fasta på att Sverige för sin säkerhet är beroende av en inhemsk försvarsindustri som har tillgång även till andra länders försvarsteknik och att den utländska försvarstekniken också måste vara skyddsvärd i Sverige. Vi föreslår därför att även lagförslaget bör kompletteras så att även andra staters säkerhetsintressen ska kunna ligga till grund för ett behov av säkerhetsskydd i Sverige även om det saknas en direkt koppling till svenska säkerhetsintressen.

Säkerhetsprövningens omfattning

I kapitel 18.4 behandlar utredningen säkerhetsprövningens omfattning. Säkerhetsprövningen sägs förutsätta en helhetsbedömning där omständigheter av olika slag vägs samman. Ett viktigt inslag är att i en så kallad grundutredning inhämta tillräcklig personkännedom genom exempelvis en intervju eller annan form av uppgiftslämnande från den som prövningen avser. Det kan även ske genom kontroll av intyg och betyg samt inhämtande av referenser. Om redan denna grundutredning visar att den som prövningen avser inte är lämplig för att delta i den säkerhetskänliga verksamheten behöver inte någon särskild registerkontroll göras.

Utgångspunkten är att pröva personens pålitlighet från säkerhetssynpunkt i syfte att klarlägga om personen kan antas vara lojal mot de intressen som skyddas av säkerhetsskyddslagen och i övrigt pålitlig från säkerhetssynpunkt.

Återigen utgör det då en klar brist om säkerhetsskyddslagen inte uttryckligen tar sikte även på andra staters försvarsintressen. Då är det inte möjligt att hävda att en annan stats försvarsintresse är ett intresse som den undersökta personen kan krävas vara lojal mot. Därigenom går det inte att genomföra en säkerhetsprövning som kan ligga till grund för ett säkerhetsintyg för svenska säkerhets- och försvarsföretag med behov av tillgång till andra länders försvarsteknik för sin utveckling och produktion av försvars- och säkerhetsprodukter i fall där det saknas en koppling till svenska säkerhetsintressen.

I övrigt har vi inte några synpunkter i sak på de omständigheter som kan innebära att en person inte skulle vara pålitlig ur säkerhetssynpunkt.

Utredningen tar upp indikatorer (sid 388) som kan resa frågetecken kring en persons pålitlighet, som olika slag av brottslighet, subversiv verksamhet och anti-demokratiska aktiviteter, missbruk i olika former, ekonomiskt beroende, oönskad påverkan på grund av t.ex. dubbla lojaliteter, behov av att hemlighålla personliga förhållanden, tecken på bristande integritet och risktagande i onormal omfattning.

I ett system där en Industrisäkerhetsmyndighet utfärdar säkerhetsintyg kan man tänka sig två olika lösningar på hur underlagen för säkerhetsintyg ska inhämtas.

Ett alternativ är att Industrisäkerhetsmyndigheten utför det arbete som hittills utförts av Säkerhetspolisen vid säkerhetsprövning av personer som innehar säkerhetsklassade anställningar. Det blir då upp till Industrisäkerhetsmyndigheten att göra den säkerhetsprövning som krävs för att ett säkerhetsintyg ska kunna utfärdas.

Ett annat alternativ är att den undersökta personens arbetsgivare genomför säkerhetsprövningen och sedan förser Industrisäkerhetsmyndigheten med ett underlag som ligger till grund för myndighetens beslut att utfärda ett säkerhetsintyg.

Av Säkerhetspolisens vägledning om säkerhetsprövning (se sid 388) framgår att innan ett säkerhetsintyg kan utfärdas, kan frågor behöva ställas om bl.a. umgänge, tidigare verksamhet, ekonomi, bisysslor, personliga egenskaper och eventuella intressekonflikter. Som framhålls i Säkerhetspolisens vägledning är det frågor som är nödvändiga att ställa, även om de kan uppfattas som integritetskränkande. För att svenska säkerhetsintyg ska godtas av andra länder kan vi utgå från att det kommer att vara nödvändigt att registrera och spara de uppgifter som kommer fram vid en sådan säkerhetsprövning.

Med vårt förslag kommer denna typ av personliga frågor att behöva ställas till den vilken säkerhetsprövningen avser. Beroende på vilket system Sverige väljer och vilken nivå av säkerhetsklassificering som är aktuell måste arbetsgivaren ha rätt att ställa dessa frågor, utvärdera svaren på dem och agera på de slutsatser som dras utan att riskera någon rättslig påföljd förutsatt att arbetsgivaren har gjort en objektivt sett godtagbar utredning.

Det måste då göras klart att registrering av de uppgifter som kan komma fram i en sådan prövning inte utgör ett brott mot personuppgiftslagen. Vidare krävs att arbetsgivarens åtgärder inte kan komma att stå i strid med Diskrimineringslagen.

Här framgår betydelsen av den grundutredning som arbetsgivaren bör göra i inledningen av en säkerhetsprövning. Genom den personkännedom som arbetsgivaren fått, kanske till följd av en längre anställning, så har arbetsgivaren underlag för att bedöma om den undersökta personen, som kanske har en nationstillhörighet som omfattas av restriktioner, trots denna nationstillhörighet kan antas vara lojal mot de intressen som skyddas av säkerhetsskyddslagen och är relevanta för den information om försvarsteknik som den anställda kan få del av i sin anställning.

Eftersom arbetsgivaren även har åtaganden till följd av avtalet om exportlicens måste det finnas utrymme att t.ex. neka en omplacering eller anställning till följd av att den undersökta personen har viss nationstillhörighet, om en säkerhetsprövning resulterar i att säkerhetsintyg inte kan utfärdas. Även om den anställda då i viss mån kan sägas ha missgynnats så beror det inte på att personen har viss nationstillhörighet, utan beror istället på att det efter en allsidig bedömning i en säkerhetsprövning inte varit möjligt att utfärda ett säkerhetsintyg.

I ett sådant system skulle det även vara möjligt att arbetsgivaren enbart hämtar in informationen om den person som säkerhetsprövningen avser. Sedan får själva prövningen av i vilken mån personen kan antas vara lojal mot de intressen som

skyddas av säkerhetsskyddslagen göras av Industrisäkerhetsmyndigheten. Det är då inte den enskilde arbetsgivaren som beslutar om t.ex. en anställd som är född i Irak utgör en säkerhetsrisk i den enskilda situationen utan en fråga som prövas av Industrisäkerhetsmyndigheten.

Därigenom undviker man att skapa ett system där den enskilde arbetsgivaren riskerar att utsättas för påståenden om diskriminering, samtidigt som det ger möjlighet för personer med en nationstillhörighet som annars skulle innebära ett hinder för dem att få tillgång till amerikansk försvarsteknik som omfattas av amerikanska exportrestriktioner.

Tillämpningsområdet för säkerhetsintyg

Teknikföretagen och SOFF bedömer att utredningen föreslår åtgärder som är viktiga steg på vägen mot ett sådant system. Inrättande av en Industrisäkerhetsmyndighet innebär att en myndighet skapas som skulle kunna utfärda de intyg som nämns ovan.

Däremot anser vi att utredningen anger ett alltför begränsat utrymme för att utfärda säkerhetsintyg (sid 467), nämligen när en leverantör behöver intyget för säkerhetskänslig verksamhet som utgör en del av internationell samverkan mellan Sverige och ett annat land eller en mellanfolklig organisation eller när en leverantör behöver ett intyg för att kunna delta i ett annat lands eller en mellanfolklig organisations verksamhet, vilken till sin natur närmast motsvarar säkerhetskänslig verksamhet.

Svenska säkerhets- och försvarsföretag har emellertid behov av tillgång till utländsk försvarsteknik inte bara som ett led av internationell samverkan mellan Sverige och andra länder eller mellanfolkliga organisationer.

Vi bedömer att utredningen har ett alltför snävt synsätt när det gäller Sveriges säkerhetsintressen. Genom att Sverige är beroende av en inhemsk försvarsindustri måste det vara möjligt för dessa företag att få tillgång till information som är säkerhetskänslig för andra stater även om den inte bedöms vara säkerhetskänslig för Sveriges intressen. Därför tror vi att det behöver framgå tydligare att även andra länders försvarsintressen ska vara något som kan beaktas vid prövning i vilken mån säkerhetsintyg kan utfärdas.

För att tillgodose intresset av att svenska företag som utvecklar och tillhandahåller avancerade försvarsprodukter och tjänster skulle förslaget till ny säkerhetsskyddslag därför behöva kompletteras med en möjlighet att utfärda säkerhetsintyg även för leverantörer vars säkerhetskänsliga verksamhet avser utförande av tjänster, tillverkning eller produktutveckling med utnyttjande av utländsk säkerhets- och försvarsteknik.

Klareringsystem

Vi kan dela utredningens bedömning att klareringssystem inte är ett enhetligt begrepp och att benämningen i sig inte är avgörande för vilket system som ska tillämpas.

Som framgått används begreppet *security clearance* i USAs lagstiftning. Vår bedömning är att det inte är benämningen av säkerhetskontrollen som är avgörande utan det är i vilken mån andra länder kommer att ha förtroende för hur vi upprätthåller vårt säkerhetsskydd och de metoder vi använder för att utfärda säkerhetsintyg. Det är det förtroendet som kommer att avgöra i vilken mån säkerhetsintyget kommer att få avsedd betydelse.

Stockholm som ovan

Per Dalekant
jurist Teknikföretagen

Robert Limmergård
Generalsekreterare SOFF